

Ajuntament de Palma

REGISTRE GENERAL DE SORTIDA

Registre núm.: 2019 / 91.278

Document núm.: 2019 / 246.889

Data: 14 NOV. 2019

Parlament de les Illes Balears
Sr. Vicenç Thomàs Mulet, president

C. del Conquistador, 11

07001 Palma

Illes Balears

Núm. UAC 300.054 Correus Altres

Unitat emissora: Codi orgànic 02010000

Assumpte: Iniciativa per proposar la modificació de l'article 51 de la Llei de capitalitat de Palma

En compliment del que s'ha acordat a la sessió plenària de dia 31 d'octubre de 2019, us tramet, adjunt, el certificat de l'acord d'iniciativa per proposar la modificació de l'article 51 de la Llei de capitalitat de Palma respecte de la durada del mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania. (s'adjunta la proposta d'acord, l'informe de l'adjunt de la Defensora i l'informe del lletrat director dels Serveis Jurídics de l'Ajuntament).

Palma, 13 de novembre de 2019

El batle

José F. Hila Vargas

Ajuntament de Palma

Miquel Ballester Oliver, secretari adjunt i general del Ple accidental de l'Ajuntament de Palma,

CERTIFIC:

Que el Ple de l'Ajuntament de Palma en sessió ordinària de dia 31 d'octubre de 2019, va adoptar el següent acord:

"54. Iniciativa per a proposar la modificació de l'article 51 de la Llei de capitalitat de Palma respecte de la durada del mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania

L'article 51 de la Llei de capitalitat de Palma determina que el mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania ha de durar fins a cent dies després de la constitució del consistori següent: *"El mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania ha de durar fins a cent dies després de la constitució del consistori següent, i només pot cessar en el càrrec, abans de finalitzar-ne el mandat, en els supòsits següents:..."*

L'article 52, de la mateixa Llei, especifica que la durada del càrrec del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania, entre d'altres, es regularà reglamentàriament: *"El funcionament de la institució, els requisits de nomenament del Defensor o de la Defensora, la durada del càrrec, les incompatibilitats, el procediment de la seva actuació, la dotació dels mitjans personals i econòmics, així com la resta d'aspectes de la institució del Defensor de la Ciutadania, es regularan reglamentàriament."*

L'article 21.2 del Reglament orgànic dels Drets de la Ciutadania, aprovat pel Ple de l'Ajuntament el 27 de gener de 2005 (BOIB núm. 36, de 3 de març), preveu una durada del mandat de cinc anys comptats des de la data del seu nomenament, sense perjudici de la seva reelecció per una sola vegada.

Respecte de les distintes regulacions de la duració del mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania, s'han emès informes per part de l'adjunt a la Defensora, de data 29 de gener de 2019, i del lletrat director dels Serveis Jurídics municipals, de 25 de febrer de 2019.

La disposició addicional segona de la Llei 23/2006, de capitalitat de Palma, atorga a l'Ajuntament de Palma la iniciativa per a proposar la modificació del règim especial de capitalitat previst a la Llei.

L'article 11.4 de la mateixa Llei atribueix al Ple de l'Ajuntament la competència per aprovar aquest tipus d'iniciatives.

Per això, propòs al Ple que, amb el dictamen previ de la Comissió, adopti el següent

Acord

Proposar al Parlament de les Illes Balears la supressió de l'incís "El mandat (...) ha de durar fins a cent dies després de la constitució del consistori següent, i" del contingut de l'article 51 de la Llei 23/2006, de capitalitat de Palma, i que aquest quedi amb el redactat següent:

Ajuntament de Palma

"Article 51

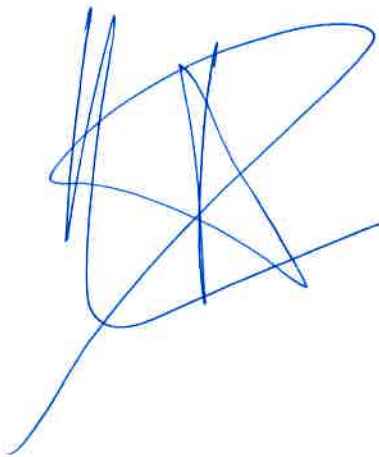
El Defensor o Defensora de la Ciutadania només pot cessar en el càrrec, abans de finalitzar-ne el mandat, en els supòsits següents:

- a) Per a la seva pròpia dimissió.
- b) Per inhabilitació o incapacitat declarada per resolució ferma.
- c) Per pèrdua de la condició de veí o veïna de Palma.
- d) Per condemna per delictes dolosos en sentència judicial ferma.
- e) Per negligència manifesta en l'exercici del seu càrrec, apreciada pel ple de l'Ajuntament de Palma amb la mateixa majoria qualificada emprada per al seu nomenament, una vegada s'hagi conclòs l'oportú expedient contradictori i s'hagi complimentat degudament el tràmit d'audiència a les persones interessades.
- f) Per defunció."

La proposta fou aprovada per 23 vots a favor (PSIB-PSOE, UNIDES PODEM, MÉS-Estimam Palma, VOX-ACTUA PALMA i Cs) i 6 abstencions (PP)"

I, perquè consti, expedisc aquest certificat amb el vistiplau del batle de l'Ajuntament de Palma, amb les excepcions i les reserves contingudes a l'article 206 del Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals.

Palma, 13 de novembre de 2019

Vist i plau
El batle

José F. Hila Vargas

Ajuntament de Palma

Unitat
emissora: Batlia

Unitat
destinatària: Ple

Assumpte: **Iniciativa per a proposar la modificació de l'article 51 de la Llei de capitalitat de Palma respecte de la durada del mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania**

L'article 51 de la Llei de capitalitat de Palma determina que el mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania ha de durar fins a cent dies després de la constitució del consistori següent: *"El mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania ha de durar fins a cent dies després de la constitució del consistori següent, i només pot cessar en el càrrec, abans de finalitzar-ne el mandat, en els supòsits següents:..."*

L'article 52, de la mateixa Llei, especifica que la durada del càrrec del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania, entre d'altres, es regularà reglamentàriament: *"El funcionament de la institució, els requisits de nomenament del Defensor o de la Defensora, la durada del càrrec, les incompatibilitats, el procediment de la seva actuació, la dotació dels mitjans personals i econòmics, així com la resta d'aspectes de la institució del Defensor de la Ciutadania, es regularan reglamentàriament."*

L'article 21.2 del Reglament orgànic dels Drets de la Ciutadania, aprovat pel Ple de l'Ajuntament el 27 de gener de 2005 (BOIB núm. 36, de 3 de març), preveu una durada del mandat de cinc anys comptats des de la data del seu nomenament, sense perjudici de la seva reelecció per una sola vegada.

Respecte de les distintes regulacions de la duració del mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania, s'han emès informes per part de l'adjunt a la Defensora, de data 29 de gener de 2019, i del lletrat director dels Serveis Jurídics municipals, de 25 de febrer de 2019.

La disposició addicional segona de la Llei 23/2006, de capitalitat de Palma, atorga a l'Ajuntament de Palma la iniciativa per a proposar la modificació del règim especial de capitalitat previst a la Llei.

L'article 11.4 de la mateixa Llei atribueix al Ple de l'Ajuntament la competència per aprovar aquest tipus d'iniciatives.

Per això, proposo al Ple que, amb el dictamen previ de la Comissió, adopti el següent

Acord

Proposar al Parlament de les Illes Balears la supressió de l'incís *"El mandat (...) ha de durar fins a cent dies després de la constitució del consistori següent, i"* del contingut de l'article 51 de la Llei 23/2006, de capitalitat de Palma, i que aquest quedi amb el redactat següent:

"Article 51

El Defensor o Defensora de la Ciutadania només pot cessar en el càrrec, abans de finalitzar-ne el mandat, en els supòsits següents:

- a) Per a la seva pròpia dimissió.*
- b) Per inhabilitació o incapacitat declarada per resolució ferma.*
- c) Per pèrdua de la condició de veí o veïna de Palma.*
- d) Per condemna per delictes dolosos en sentència judicial ferma.*

Ajuntament de Palma

e) Per negligència manifesta en l'exercici del seu càrrec, apreciada pel ple de l'Ajuntament de Palma amb la mateixa majoria qualificada emprada per al seu nomenament, una vegada s'hagi conclòs l'oportú expedient contradictori i s'hagi complimentat degudament el tràmit d'audiència a les persones interessades.

f) Per defunció."

Palma, 16 d'octubre de 2019

El batle

José F. Hila Vargas

Unitat emissora: SERVEIS JURÍDICS
Codi orgànic: 02040000
R/N: 53/2019 – Informe
Assumpte: Duració mandat Defensor/a de la Ciutadania

Unitat destinatària: Batlia
Codi orgànic:
Destinatari: Sr. coordinadora de Batlia

ANTECEDENTES

El pasado 29 de enero de 2019 tuvo entrada en el registro interno de estos Servicios Jurídicos una consulta formulada la Alcaldía en relación con la duración del mandato del/de la Defensor/a de la Ciudadanía, a cuyo efecto se acompaña una propuesta del Adjunto a la actual Defensora. Esta consultada ha sido reiterada por el Sr. presidente de la Comisión del Pleno de Sugerencias y Reclamaciones el pasado 30 de enero de 2019.

En su consideración y en cumplimiento de lo dispuesto ex artículo 55.2 del Reglamento orgánico del Gobierno y de la Administración del Ayuntamiento de Palma (BOIB núm. 127, de 11 de septiembre de 2004), procedemos a dictaminar al amparo de las inmediatos

FUNDAMENTOS DE DERECHO

SOBRE.- SOBRE EL/LA DEFENSOR/A DE LA CIUDADANÍA.

Los artículos 49 a 52 de la Ley 23/2006, de 20 de diciembre, de capitalidad de Palma, regula esta institución municipal para la defensa de las libertades y de los derechos de la ciudadanía de Palma, que actúa como alto comisionado del pleno, siendo este último el competente para acordar su funcionamiento y nombrar su persona, que actuará que actuará desde el momento en el que acate solemnemente la Constitución Española, el Estatuto de Autonomía de las Illes Balears y la Ley de capitalidad de Palma.

De acuerdo con el artículo 51 de la ley, el mandato del Defensor o de la Defensora de la Ciudadanía durará hasta cien días después de la constitución del consistorio siguiente.

Conforme prevé el artículo 52 de la ley, el pleno debe aprobar un reglamento que regule el funcionamiento de la institución, los requisitos de nombramiento del Defensor o de la Defensora, la duración del cargo, las incompatibilidades, el procedimiento de su actuación, la dotación de los medios personales y económicos, así como el resto de aspectos de la institución.

Dicha regulación aparece en un reglamento anterior a la entrada en vigor de la Ley de Capitalidad de Palma, esto es, el Reglamento Orgánico de los Derechos de la Ciudadanía del Ayuntamiento de Palma, aprobado por el pleno municipal el 27 de enero de 2005 (BOIB n.º 36, de 3 de marzo de 2005). El artículo 21.2 del reglamento señala que la duración del mandato será de cinco años a contar desde la fecha de su nombramiento, sin perjuicio de su reelección por una sola vez. Tres meses antes de finalizar este plazo, se iniciará el proceso de elección previsto en este artículo. En todo caso, el Defensor o Defensora de la Ciudadanía saliente permanecerá en funciones hasta la toma de posesión del electo.

Pronto advertimos, ex artículos 2.2 del Código Civil y 9.3 de nuestra Constitución, que la previsión reglamentaria de cinco años de mandato resta derogada tácitamente por el artículo 51 de la Ley de Capitalidad, que prevé la terminación del mandato del o de la Defensor/a a los cien días de haberse constituido el consistorio siguiente.

Así, de la lectura conjunta de los preceptos analizados debemos extraer las inmediatas

CONCLUSIONES

Las corporaciones municipales se constituyen en sesión pública el vigésimo día posterior a la celebración de las elecciones –o el cuadragésimo si mediara recurso contencioso-

Ajuntament de Palma

electoral contra la proclamación de los concejales electos- y, a lo sumo, dos días después si en la primera sesión no concurre la mayoría absoluta. Constituido el nuevo Consistorio, debe abrirse de inmediato el proceso de elección y, en el plazo máximo de un mes, la Junta de Portavoces debe elevar propuesta de nombramiento al pleno, a cuyo efecto este debe ser convocado en el plazo máximo de un mes. Sólo así podrá cumplirse la previsión legal de expiración del mandato a los cien días de constitución del Consistorio y la previsión reglamentaria de que el inicio del proceso de elección se produzca tres meses antes de la finalización de dicho mandato; sin perjuicio de la reelección prevista en el reglamento municipal y de su permanencia en funciones hasta la toma de posesión del/de la nuevo/a Defensor/a.

Tal y como avanzábamos, la previsión reglamentaria de cinco años de mandato quedó derogada tácitamente por la Ley 23/2006, de 15 de diciembre, de Capitalidad de Palma, desde el 31 de diciembre de 2006.

Por lo demás, la previsión legal de expiración del mandato a los cien días de constitución del nuevo Consistorio casa poco con la referente a su actuación sin mandato imperativo de ningún miembro u órgano municipal.

Este es mi dictamen, que gustosamente someto a otro mejor fundado en Derecho.

En Palma, a 25 de febrero de 2019.

El letrado-director de los Servicios Jurídicos

Miguel Alejandro Dot Ramis

SOBRE EL TERMINI DE MANDAT DE LA DEFENSORA

Ateses les instruccions de la Defensora de la Ciutadania es planteja la següent consulta sobre el termini de mandat de la nostra institució.

1. Plantejament de la qüestió

Actualment les normatives que preveuen el termini de mandat de la Defensora generen confusió perquè la normativa autonòmica presenta un termini diferent al de la normativa municipal aplicable.

2. Normativa relacionada

Reglament orgànic de drets de la ciutadania - RODC

Reglament orgànic de participació ciutadana - ROPC

Reglament orgànic del Ple de Palma - ROP

Llei 23/2006, de 20 de desembre, de capitalitat de Palma - LC

Les 4 normes tracten d'alguna forma el nomenament, funcionament i/o funcions de la institució de la Defensora i de l'oficina que li dóna suport.

Quant a la durada del seu mandat el RODC diu en l'article 21.2 :

"2. La durada del mandat del defensor o defensora de la ciutadania és de cinc anys comptats des de la data del seu nomenament, sense perjudici de la seva reelecció per una sola vegada. Tres mesos abans de finalitzar aquest termini s'ha d'iniciar el procés d'elecció previst en aquest article. En tot cas, el defensor o defensora de la ciutadania sortint roman en funcions fins a la presa de possessió de la persona electa".

El mateix RODC recull a l'article 23.1, sobre el cessament:

"1. El defensor o defensora de la ciutadania cessa per alguna de les següents causes: [...]

b. Per expiració del termini del seu nomenament i roman en funcions fins que se'n nomena successor o successora. [...]"

El ROPC en l'article 34.3 diu:

"3. El nomenament i la destitució corresponen al Ple per la majoria qualificada que es regula al seu Reglament". Reproduït de forma idèntica a l'article 126.3 del ROP

I finalment la LC diu en l'article 51:

"El mandat del Defensor o de la Defensora de la Ciutadania ha de durar fins a cent dies després de la constitució del consistori següent, i només pot cessar en el càrrec, abans de finalitzar-ne el mandat, en els supòsits següents:

a) Per a la seva pròpia dimissió.

b) Per inhabilitació o incapacitat declarada per resolució ferma.

c) Per pèrdua de la condició de veí o veïna de Palma.

d) Per condemna per delictes dolós en sentència judicial ferma.

e) Per negligència manifesta en l'exercici del seu càrrec, apreciada pel ple de l'Ajuntament de Palma amb la mateixa majoria qualificada emprada per al seu nomenament, una vegada s'hagi conclòs l'oportú expedient contradictori i s'hagi complimentat degudament el tràmit d'audiència a les persones interessades.

f) Per defunció."

La LC també assenyala a l'article 52 que "el funcionament de la institució, els requisits de nomenament del Defensor o de la Defensora, la durada del càrrec, les incompatibilitats, el procediment de la seva actuació, la dotació dels mitjans personals i econòmics, així com la resta d'aspectes de la institució del Defensor de la Ciutadania, es regularan reglamentàriament".

3. Anàlisi preliminar de la qüestió

És evident que la durada de 5 anys que indica el RODC entra en contradicció amb la LC que parla de 100 dies després de la constitució del consistori següent.

La contradicció podria quedar resolta pel principi de jerarquia normativa (art.9.3 CE), però al seu art. 52 la pròpia LC indica que la durada del càrrec es regularà reglamentàriament entrant en conflicte amb ella mateixa perquè la durada del càrrec havia quedat definida a l'article 51 LC i no caldria regulació reglamentària.

A més, l'ordenament jurídic que regula altres figures de característiques i funcions homòlogues, com el Defensor del Pueblo o el Síndic de Greuges de la nostra comunitat autònoma, preveu durades de 5 anys amb la finalitat d'evitar la coincidència amb cada legislatura, garantint així major autonomia amb els consistoris de torn.

La Llei 3/1981, de 6 d'abril, del Defensor del Pueblo diu a l'article 2.1 que "El Defensor del Pueblo será elegido por las Cortes Generales para un periodo de cinco años, y se dirigirá a las mismas a través de los Presidentes del Congreso y del senado, respectivamente". I la pròpia Llei 1/1992, de 10 de març, del Síndic de Greuges de les Illes Balears, a l'article 7. 6 diu que "la durada del mandat del Síndic de Greuges serà de cinc anys". No és casual que aquestes dues lleis i la majoria de normatives d'altres municipis comparteixin criteri, indicant totes elles terminis de 5 anys.

Evidentment, el Parlament va obrar en el marc de la seva legitimitat quan va aprovar la LC, no obstant això, la redacció actual és confosa i imposa a l'àmbit municipal una durada contrària al RODC i també al criteri establert en figures homòlogues de referència.

4. Conseqüències directes

La situació actual indica, doncs, l'aplicació de la LC i per tant la Defensora actual conclouria el seu mandat 100 dies després de la constitució del següent consistori que segons el Real Decret 2568/1986, ROF, es celebraria 20 dies després de les eleccions, quedant en funcions mentre no es produís el nomenament (art. 21.2 RODC). Podria ser aproximadament la darrera setmana de setembre.

Aquest fet implica que cada nova legislatura es produiria un canvi de Defensor/a, en absolut congruent amb el caràcter de la institució i poc garant amb la independència política de la persona nomenada.

5. La proposta

A la vista de la contradicció entre la LC i el RODC, i també de la incongruència entre LC amb la resta de normativa sobre aquestes figures, s'hauria de consultar amb els Serveis Jurídics municipals la viabilitat d'una proposta de modificació de la LC a iniciativa del consistori municipal perquè es prengué en consideració des del

Parlament la tramitació d'una Llei de lectura única, prevista a l'article 145 del Reglament del Parlament de les Illes.

Defensora de la ciutadania

Així diu el Reglament del Parlament de les Illes:

"De la tramitació d'un projecte de llei de lectura única, Reglament del Parlament Article 145

1. Quan la naturalesa del projecte o de la proposició de llei presa en consideració així ho aconselli o la simplicitat de la formulació d'aquests ho permeti, el Ple de la Cambra, a proposta de la Mesa i oïda la Junta de Portaveus, podrà acordar, amb el vot favorable de les tres cinquenes parts dels diputats i les diputades, que es tramiti directament i en lectura única.
2. Adoptat tal acord, si s'hi havien presentat esmenes signades per les tres cinquenes parts dels diputats i les diputades de la Cambra, es debatran i votaran aquestes. A continuació, o un cop adoptat l'acord a què fa referència l'apartat anterior, es procedirà a un debat subjecte a les normes establertes per als de totalitat i se'n sotmetrà seguidament el conjunt del text a una sola votació, amb la incorporació, si pertoca, de les esmenes acceptades.
3. Si el resultat de la votació és favorable, el text quedarà aprovat i, en el cas contrari, quedarà rebutjat."

Aquesta proposta s'ha indicat com la més adequada des de les instàncies consultades pròximes al Parlament i en ella es plantejaria la supressió de l'article 51 considerant que el seu contingut està recollit al reglament RODC íntegrament.

Una segona alternativa podria ser la modificació de l'article 51 substituint la frase "ha de durar fins a cent dies després de la constitució del consistori següent" per "serà de cinc anys comptats des de la data del seu nomenament".

La naturalesa del projecte que es proposa i la simplicitat de la formulació, avalada per la iniciativa municipal (si s'escau) i pel fet que la regulació necessària està integrada en el RODC, coincideix amb els requeriments exigits per adoptar d'aquesta alternativa parlamentària.

Es planteja, doncs, aquesta proposta amb la voluntat de millorar la institució de la Defensora i per garantir la autonomia i independència que han de revertir en benefici de la ciutadania.

Vicenç Rodrigo
Adjunt de la Defensora

